

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 1 (3431) 2016 JANUARY – SAUSIS 6 • LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS - LITHUANIAN WEEKLY • www.tevzib.com • Nr. kaina – \$2

Dabar kiti laikai...

Po šventinio džiaugsmo kasdienybė vėl kaip banga išsilieja į krantą ir kartojasi ritmingai – su saule kyla ir su saule leidžiasi.

Labai nuobodu, nors tikra ir nepakeičiama. Su ta mintimi turėtume susigyventi taip, kad ji netaptų kažkokio liūdesio, nusivylimo ar erzelio įkyriu kasmetiniu ženklu. Nėra ko dejuoti, kad Naujųjų metų sutikimo linksmybės yra dingusios, o priešaky tik pilkos darbo dienos. Tačiau, kai ko nors žmogui trūksta, stipriau sukyla svajonės, klostosi viltys, nuotaikos šviesėja, kai yra ko laukti, tikėtis, kad bus taip, kaip norėtume. Tad tegu šviesios viltys kuria šių metų planus, darbotvarkes, politines bei visuomenines veiklas Tėvynėje ir už jos ribų. Keičiasi veikėjai, bet darbai ir uždaviniai lieka tie patys, tikslai aiškūs ir jokiais melais nebepridangstyti. Laisvė išlygino daug netiesumų, kurių buvo okupacijose prisėta manant, kad kitaip niekad nebebus. Tie įsitikinimai klaidino tautą, skaldė žmones, kurių vertė smuko iki nužmoginimų. Sudievintoje partijoje pavergtas žmogus privalėjo matyti siektiną idealą – pasaulinę proletariato revoliuciją, anų laikų globalizmą. Netolimos praeities šešėliai neturėtų nykti. Jiems išnykus galėtų kilti realus pavojus vėl kurti klaidinančius ėjimus tautos bei žmonijos ateičiai. Kas buvo negera, visuomet turėtų likti įspėjimu nekartoti, nors ir kitais vardais. Užtat labai svarbu, kad ateinančios kartos lygiai vienodai tuos šešėlius matytų ir pakankamai suprastų, kas jie. Dažnai atrodo, kad ta kryptimi per mažai veikiama. Atsakymas “dabar kiti laikai” neturėtų kenkti istorinei tiesai.

Laikai ne tik kiti, bet ir neramūs. Ar tik nebus jau prasidėjęs Trečiasis pasaulinis karas? Santūriai net ir popiežius Pranciškus tai paminėjo, kai teroristai žudė Paryžiaus gyventojus, nebijodami ir patys žūti. Tik vis nežinomas ir gal slepiamas klausimas, kas gi su kuo kariauja? Kad teroristines grupes sudaro arabai, jau nebe naujiena. Bet ko jie iš tikrųjų siekia? Kokios žudynės ir kur bevyktų, jos turi turėti prasmę. Tai dar labiau patvirtina žmonės-bombos, sąmoningai eidami mirti. Sunki kova su tais, kurie naikina patys save, kad priešas sunyktų. Todėl tokius užmojus vertinti vien tik kaip terorizmą nėra tikslu. Pasiukojimai dėl idėjos reiškia daugiau. Kuriant šviesesnę ateitį, ir planai, ir svajonės turėtų būti šviesūs. Kerštas, neapykanta, žmonių supriešinimas turėtų nykti ir užleisti vietą moraliniam atgimimui, nors jis dažnam dabar atrodo kaip šiam gyvenimui nebetinkama seniena. O vis dėlto sveikas protas diktuoja, kad moralinis lygmuo neturėtų būti nustatomas pagal trumpalaikius savęs tenkinimo įgeidžius ar nežinia iš kur kylančias madas. Dėl skirtingų į tai pažiūrų kyla daug nesusipratimų, neramumų, net ginkluotų sankirčių. Kovos už savo pažiūras vargu ar galėtų būti stabdomos prievartos būdu. Taip pat ir neribotų laisvių bei gyvenimo būdo gynyba nebus sėkminga tol, kol nebus rimčiau žvelgiama į nepaisymą Dievo įstatymų bei gamtos dėsnų. Pastarųjų dalykų ignoravimas sukuria tokį priešą, kuris nematomas, bet labai veiksmingas. Jeigu tai ir seniena pavadintume, grumtynės dėl pirmavimo ir pasaulio valdymo neišnyks. Naujuosius metus pradėdant verta ir apie tai pamąstyti.

CS

ŠIAME NUMERYJE

- Istorinė atmintis svarbi visiems – 1, 4, 9 psl.
- Popiežiui – Karolio Didžiojo apdovanojimas – 2 psl.
- Mokslas tarnauja sveikatos gerinimui – 3 psl.
- Lietuviškos spaudos lankose – dešimtmečiai – 5 psl.
- LTSC popietė “JAV lietuvių muzikinės veiklos istorija” – 7 psl.
- Atradus savo kelią reikia juo eiti – 8 psl.

Į Jeruzalę išminčiai atėjo iš Rytų šalies sekdami žvaigždę, pasirodžiusią Jėzaus gimimo išvakarėse. Karalius Erodas I Didysis liepė jiems keliauti į Betliejų, surasti naujagimį ir grįžus viską apsaityti, neva ir jis norįs pagarbinti gimusį žydų karalių. Išminčiai ėjo paskui žvaigždę, ši sustojo virš Betliejaus, kur tuo metu buvo Marija su Kūdikiu ir Juozapu (Mt 2,1-12)

ISTORINĖ ATMINTIS SVARBI VISIEMS

Praėjusiais metais gruodžio 14 d. pasirašyta bendradarbiavimo sutartis dėl Lietuvos paramos komunizmo aukoms atminti skirto paminklo (*Tribute to Liberty*) statybai Kanados sostinėje Otavoje.

Šia sutartimi Lietuvos vyriausybė prisideda prie Kanados visuomenininkų vajeaus ir skiria 10,000 eurų paminklo statybai. Sutartį pasirašė Lietuvos ambasadorius Kanadoje Vytautas Žalys ir Kanados nevyriausybinių organizacijų “Tribute to Liberty” direktorių valdybos pirmininkas Ludwik Klimkowski. Paminklo projektas buvo pradėtas 2009 metais. Sumanymas sulaukė Kanados vyriausybės paramos, kuri skyrė 1.5 mln. Kanados dolerių bei žemės sklypą sostinėje.

Aukų atminimo įamžinimas svarbus daugeliui kanadiečių. Statistiniais duomenimis, Kanadoje yra apie 8 milijonai žmonių, savo kilmę siejančių su asmenimis, nukentėjusiais nuo komunizmo. Praėjusių metų spalio mėnesį *Literary Review of Canada* išspausdintas lietuvių kilmės Kanados rašytojo, eseisto Antano Šileikos esė **Fault Lines, The vexed politics behind Ottawa's monument to victims of communism**. Dėkojame žurnalui *Veidas*, leidusiam pasinaudoti šio esė vertimu.

Tektoniniai lūžiai

Antanas ŠILEIKA

Ne tik visa Kanada, bet ir daugelis kanadiečių primena mozaiką. Toks tapatybės sudėtingumas veikia ir jų atmintį bei atsiminimus. Kodėl įamžiname vienus įvykius, o kitų – ne? Ir kurių įvykių atminimas turėtų būti išsaugotas?

Prieš keletą metų mokslinės viešnagės Vilniuje metu Kanados ambasados priimamajame lūkuriauv savo sūnaus, kuris tuo metu kaip tik buvo grįžęs atostogų iš Kanados pestininkų misijos Afganistane.

Štai jums ir mozaikos pavyzdys: prancūziškai kalbantis lietuvių kilmės kanadietis atlieka misiją svetimoje valstybėje.

Belaukdamas jo, šnekučiavausi su Kanados laikinuoju reikalų patikėtiniu, kurį sudomino ne tik mano sūnus, bet ir aš pats. Jam knietėjo sužinoti, ką toks kanadietis, kaip aš, tyrinėja Lietuvoje. Paaiškinau, kad rašau romaną apie antisovietinę pokario rezistenciją Lietuvoje.

Nepasakysi, kad jis supyko, tačiau pajutau subtilų intonacijos pasikeitimą. Savotišką nusivylimą, kad nepasirinkau kitos kančių Lietuvoje istorijos – galbūt holokausto, kurio čia būta ypač brutalaus.

Lietuvos ambasadorius Kanadoje Vytautas Žalys (dešinėje) ir Ludwik Klimkowski, Kanados nevyriausybinių organizacijų “Tribute to Liberty” direktorių valdybos pirmininkas, pasirašo sutartį dėl Lietuvos finansinės paramos paminklo komunizmo aukoms statybai

Kad ir kaip ten būtų, negaliu tiksliai pasakyti, kas jam nepatiko, nes mes kalbėjome mandagiai. Jis tik pasakė, kad, priešingai nei Kanadoje, Lietuvoje ir visoje Europoje yra per daug istorijos. Dabar atrodo, kad jos gerokai per daug jau ir Kanadoje.

Nukelta į 4-ą psl.

Popiežiui – Karolio Didžiojo apdovanojimas

Popiežiui Pranciškui skirtas Karolio Didžiojo apdovanojimas, kurį Vokietija skiria kasmet už europietišku vertybių skatinimą. Iš Argentinos kilusiam popiežiui medalis bus įteiktas Romoje per iškilmes, kurių data dar nepaskirta.

Komisija gyrė popiežiaus moralinę lyderystę, Europą ištikus didžiausiai migrantų krizei po Antrojo pasaulinio karo, ir raginimą siekti skubių ekonominių bei socialinių permainų ES. Nuo Karolio Didžiojo apdovanojimo teikimo pradžios 1950 metais Achene Vokietijoje jo kavalieriais tapo daug įžymybių. Šiuo tarptautiniu apdovanojimu anksčiau buvo pagerbti popiežius Jonas Paulius II, Europos sąjungos steigėjai – Jean Monnet, Konrad Adenauer, Ro-

bert Schuman, D. Britanijos premjeras Winston S. Churchill, JAV prezidentas Bill Clinton, Čekijos humanistas ir šios šalies vadovas Vaclav Havel, Vokietijos kanclerė Angela Merkel, Olandijos karalienė Beatričė, Liuksemburgo ministeris pirmininkas Jean Claude Juncker. Šiemetinis Karolio Didžiojo apdovanojimas įteiktas Europos parlamento pirmininkui Martinui Schulzui už pastangas stiprinti demokratiją Europoje. Lietuvos prezidentė Dalia Grybauskaitė šį politikos „Oskaru“ vadinamą apdovanojimą gavo 2013 metais už Lietuvos indėlį, siekiant Europos sąjungos vienybės ir visos Europos ekonominio stabilumo. **Inf.**

Medinė Nemajūnų šv. Apaštalų Petro ir Pauliaus šventovė

Medinių šventovių apsauga

Praėjusių metų pabaigoje kultūros ministerijoje vykusiame Dvišalės nuolatinės komisijos posėdyje nutarta stiprinti medinių šventovių apsaugą, aptartos galimybės skirti valstybės biudžeto lėšas apsaugos priemonių nuo gaisrų ir įsilaužimų įrengimui tose šventovėse, kurios iš Kultūros rėmimo fondo lėšomis finansuojamos programos „Kultūros paveldas“ gavo finansavimą pasirengti apsaugos priemonių įrengimo projektus.

Iki 2012 metų kultūros ministerija užregistravo gaisrus 31 paveldo objekte su skaudžiomis pasekmėmis. 2012 m. degė Tytuvėnų šventovės ir vienuolyno ansamblis, Kulautuvos ir Paštuvos šventovės, 2013 m. gaisrai suniokojo Balbieriškio šventovę ir Šv. Mikalojaus sentikių cerkvę. Pernai naudojantis Kultūros rėmimo fondo lėšomis 34 šventovės pasirengė apsaugos planus. Tokiems planams parengti Lietuvos kultūros rėmimo fonde numatyta apie 87,000 eurų.

Posėdžio metu taip pat suplanuotas šventovių tvarkybos planas, kalbėta dėl sakralinių objektų, finansuojamų ES Struktūrinių fondų lėšomis valstybės planavimo būdu pagal vyriausybės nutarimais patvirtintas 3 programas: Piligrimų kelio, Žemaičių krikšto ir Bernardinų takų.

Taip pat aptarta Lietuvos ir Šventojo Sosto sutarties dėl bendradarbiavimo švietimo ir kultūros srityje 2016 m. programos projektas, Vilniaus arkivyskupijos prašymas dėl nuosavybės teisės į kilnojamąsias kultūros vertybes atkūrimo.

Dvišalei nuolatinėi komisijai pirmininkauja Vilniaus arkivyskupas Gintaras Linas Grušas ir LR kultūros ministeris Šarūnas Birutis. Dvišalė nuolatinė komisija rūpinasi Katalikų Bažnyčios kilnojamųjų ir nekilnojamųjų kultūros vertybių apsauga. Katalikų Bažnyčia, siekdama, kad jos kultūros paveldas ir toliau būtų prieinamas visuomenei, norintiems užtikrinti galimybę domėtis juo ir jį tyrinėti. **Inf.**

KALĖDINIAI KONCERTAI

PORT PERRY

Praėjusių metų gruodžio 5 dieną Port Perry, ON, talpioje Nekalto prasidejimo (*Immaculate Conception*) šventovėje įvyko iškilmingas kalėdinis koncertas. Jo programą atliko mišrus choras kartu su *Musica Sacra* orkestru, kuriam vadovauja vokiečių kilmės dirigentas Uve Lieflander. Šventinėje programoje puikiai pasirodė ir orkestro koncertmeisterė – smuikininkė Audronė Šarpytė. Daugybės dalyvių džiaugsmui programoje buvo atliktas G.F. Handelio „Mesijas“ bei rinktinės šventiškos kalėdinės giesmės. **Inf.**

Kalėdinis koncertas Port Perry šventovėje. Pirmoji iš k. – orkestro koncertmeisterė, smuikininkė Audrone Šarpytė

ETOBICOKE

Praeitų metų gruodžio mėnesį Etobicoke *Centennial* choras, vadovaujamas Henry Renglich, pakvietė muzikės Deimantės Grigutienės Lietuvos Kankinių parapijos vaikų ir jaunimo chorą „Gintarėliai“ į savo koncertą, kuris įvyko *Humber Valley United Church*. Klausėmės labai profesionaliai atliktų Leonard Bernstein, Conrad Susa, Francis Poulenc anglų, čekų, prancūzų, italų, ispanų, vokiečių kalėdinių giesmių.

Antrojoje koncerto dalyje

žiūrovai klausėsi „Gintarėlių“ choro. Kadangi klausytojai buvo daugiausia ne lietuviai, choro vadovė D. Grigutienė turėjo juos supažindinti su lietuvių liaudies dainos subtilybėmis. Skambėjo dvi liaudies dainos, giesmė *Kalėdų naktį*, kurią atliko duetas – Greta Pacevičiūtė ir Antanas Balaišis. Buvo atlikti ir J. Govėdo kūriniai. Ypatingai šiltai žiūrovų buvo sutikta J. Govėdo „Esu daina“, atlikta choro ir solo Marie Avanesian lietuvių ir anglų kalbomis.

Pabaigoje kartu su Etobicoke *Centennial* chorą „Gintarėlių“

giedojo keletą kalėdinių giesmių.

Etobicoke *Centennial* choro vadovas H. Renglich tuojau po koncerto džiaugėsi, gavęs lietuvių liaudies dainos *Kalvelis* bei giesmės *Kalėdų naktį* natas. Jis taip pat vadovauja ir vaikų chorui, kurį moko dainų įvairiomis kalbomis, ir nori išmokyti keletą lietuviškų dainų. Ir labai smagu buvo matyti Etobicoke *Centennial* chore dainuojantį pažįstamą lietuvių Leonardą Jonušką. **Inf.**

Ntr. vaikų choras „Gintarėliai“ gieda kartu su Centennial choru Humber Valley United Church

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI
THE LIGHTS OF HOMELAND

2185 Stavebank Rd., Mississauga, ON L5C 1T3 Canada
Tel. 905 275-4672 • FAX 905 275-4364 • E-mail: teviz@rogers.com
Leidėjas: Kanados lietuvių katalikų kultūros draugija „Žiburiai“

METINĖ PRENUMERATA:

REGULIARI – \$85 (paprastu paštu), \$135 (1 klasės paštu)

RĖMĖJO – \$105 (paprastu paštu), \$155 (1 klasės paštu)

Į UŽJŪRIUS – \$185 (oro paštu), \$105 (paprastu paštu, Kan. dol.)

JAV – \$105 reguliari, \$125 – rėmėjo, \$165 – 1 klasės paštu

JAV prenumeratoriai atsiskaito JAV doleriais.

Redaktorė – Sigina Katkauskaitė, redaktorės pad. – Rima Žemaitytė-De Juliis, maketuotoja – Akvilė Minkevičienė, administratorė – Aušra Trussow. Tinklalapis www.teviz.com – redaktorė Andrea Benotaitė

Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra. Bendradarbių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę. Už skelbimų turinį redakcija neatsako.

Return undeliverable Canadian addresses to Circulation Dept. at mailing address above.

Printed in Canada. ISSN 0040-4063.

We thank the Lithuanian Canadian Foundation for funding the publication of parish news and the American Lithuanian Foundation for its support.

We acknowledge the financial support of the Government of Canada through the Canada Periodical Fund of the Department of Canadian Heritage.

Canada

“Globalios Lietuvos” programos laimėtojai su Lietuvos prezidente D. Grybauskaite

APDOVANOTI SUMANIAUSIEJI

Gruodžio 29 d. Lietuvos prezidentūroje įteikti “Globalios Lietuvos” apdovanojimai. Valstybės prezidentės globojamas sumanymas ir apdovanojimo išskilmės vyksta jau ketvirtą kartą pagerbti Lietuvoje ir užsienyje gyvenančius, dirbančius ir studijuojančius lietuvius, kurie savo darbais, laimėjimais ir idėjomis garsina Lietuvą pasaulyje ir padeda jai kurti globalias galimybes. Šiemet “Globalios Lietuvos apdovanojimai” įteikti 9 laureatams: “Už atvestas investicijas” apdovanojimas įteiktas Aurimui Adomavičiui, “Už Lietuvoje gimusių idėjų sklaidą pasaulyje” – Martynui Gudonavičiui, “Už tarptautinės patirties sklaidą” – Carlosui Levensteinui, “Už tarptautinių inovacijų

diegimą Lietuvoje” – Raimundui ir Mindaugui Steponavičiams, “Už tarptautinės patirties indėlį į pokyčius regionuose” – Arniui Bijankiui, “Už užsienio lietuvių telkimą” – Daivai Čekanauskui Navarete, “Už nuoširdžią draugystę” – Chrisui Butleriui ir “Už Lietuvos vardo garsinimą” – Pauliui Staniūnui. Garsiausias Lietuvos krepšininkas Arvydas Sabonis pagerbtas “Už viso gyvenimo nuopelnus”. Valstybės vadovė palinkėjo “Globalios Lietuvos” veikliausiems žmonėms tapti sėkmės pavyzdžiu Lietuvos jauniui, dalintis savo žiniomis ir patirtimi.

Laureatams įteiktos skulptoriaus Stasio Žirgolio statulėlės. **Inf.**

Mokslas tarnauja sveikatos gerinimui

Naujosios “Thermo Fisher Scientific” laboratorijos atidarymas - kerpama juosta

Gruodžio 7 d. Vilniuje iškilmingai atidaryta nauja “Thermo Fisher Scientific” laboratorija. Joje gaminamos magnetinės dalelės turėtų tapti rimtu priešnuodžiu kovoje su onkologinėmis ligomis ir ŽIV. Lietuva – pirmoji ir kol kas vienintelė pasaulyje valstybė, pradanti gaminti tokio lygio technologinius produktus.

Prieš 5 metus mūsų šalyje veiklą pradėjo “Thermo Fisher Scientific” – biotechnologijų rinkos pirmūnė ir viena iš didžiausių pasaulio kompanijų, kurianti produktus gyvybės mokslų tyrimams ir diagnostikai. Lietu-

voje gaminami produktai yra naudojami visame pasaulyje, tiriant genų sandarą ir kuriant naujus įgimtų, paveldimų ir užkrečiamųjų ligų nustatymo metodus. “Lietuvos mokslininkų kuriami produktai atveria naujas galimybes kovoti su pasaulį žudančiomis ligomis. Tai geriausias įrodymas, kad mūsų šalies žmonės savo sugebėjimus ir žinias panaudoja ne tik pasaulinėms problemoms spręsti, bet ir gelbsti žmoniją bei prisideda prie milžiniškos technologinės revoliucijos”, – sakė atidarymo išskilmėse dalyvavusi Lietuvos prezidentė D. Grybauskaitė. Neeilinės svarbos labora-

torijoje įrengta moderniausia technika pasaulyje leis Lietuvos mokslininkams atverti kelią naujoviškai gydymo kryptiai. Lietuvoje gaminami produktai bus naudojami gydymo būduose, pritaikytuose kiekvienam pacientui asmeniškai. Pasitelkiant šiuos gydymo būdus, kova su vėžiu, ŽIV ir autoimuninėmis ligomis bus gerokai veiksmingesnė ir paprastesnė.

Antikūniais padengtos magnetinės dalelės sužadina paciento limfocitus, ir jie pradeda smarkiai dalytis. Šios ląstelės bus papildomai perprogramuojamos ir sugrąžinamos į to paties paciento organizmą, kuris, jas atpažinęs, sunaikins vėžines ląsteles. Tikimasi, kad ateityje šis metodas pakeis tradicinius vėžio gydymo būdus, pavyzdžiui, chemoterapiją.

Prezidentės teigimu, tai, kad į Lietuvą ateina pačių inovatyviausių produktų gamyba, yra visos Lietuvos įvertinimas. Šalies vadovė pabrėžė, kad Lietuva vis labiau įsitvirtina kaip pažangi, žiniomis grįsta ekonomika, kurianti pasaulinio lygio mokslą ir praktiškai taikanti naujoves.

“Thermo Fisher Scientific” padalinyje Vilniuje dirba 570 darbuotojų. Čia veikia vienas iš didžiausių privačių mokslinių tyrimų centrų Baltijos valstybėse. **Inf.**

LT Žinios iš Lietuvos

PILIETYBĖS ĮSTATYMO PATAISA

Lietuvos prezidentės Dalios Grybauskaitės pasiūlytomis Pilietybės įstatymo pataisoms pritarė seimas. Pataisos numato, kad ypatingų nuopelnų turintiems Lietuvos piliečiams bus įtvirtinta teisė turėti dvigubą pilietybę neatsisakant Lietuvos piliečio paso. Prezidentės teiktomis pataisomis numatyta, kad Lietuvos pilietis, turintis ypatingų nuopelnų mūsų valstybei ir įgijęs kitos valstybės pilietybę, galės išsaugoti ir Lietuvos pilietybę. Taip pat

numatyta galimybė ypatingai nusipelnusiam Lietuvos valstybei žmogui, kuris turėjo Lietuvos pilietybę, bet yra jos netekęs, ją susigrąžinti, neatsisakant turimos kitos valstybės pilietybės. Ypatingais nuopelnais Lietuvos valstybei laikoma Lietuvos piliečio veikla, kuria asmuo ypač reikšmingai prisideda prie Lietuvos valstybingumo stiprinimo, Lietuvos galios ir jos autoriteto tarptautinėje bendruomenėje didinimo.

PARAMA ŠEIMAI

Lietuvos prezidentė Dalia Grybauskaitė pasirašė įstatymų pataisas, skatinančias ir spartinančias vaikų globą šeimose bei šeimynose ir įvaikinimą. Pasak prezidentės, tūkstančiams vaikų augant globos namuose, moralinės pagalbos nebepakanka. Būtina ne tik užtikrinti didesnę finansinę pagalbą globėjų šeimoms ir šeimynoms, bet ir skatinti alternatyvas institucinei vaiko globai bei garantuoti, kad institucijose augantys vaikai kuo greičiau patektų į šeimas.

Jos pasiūlytose įstatymų pataisose numatytas didesnis finansavimas globėjų šeimoms ir šeimynoms. Šiuo metu šeimos, globojančios vaiką, gauna 152 eurų išmoką. Iki 2017 m. sausio 1 d. ji bus padidinta du kartus – iki 304 eurų. Įsigaliojančiomis pataisomis numatomos ne mažesnės kaip 434 eurų šeimynos dalyvių – tėvo ir motinos – pajamos. Iki šiol jiems buvo garantuojama tik mini-

mali mėnesio alga (325 eurų). Viena iš priežasčių, dėl kurių globos įstaigose užsibūna vaikai, yra ta, kad galimi globėjai ir įtėviai priversti ilgai laukti privalomų mokymų. Todėl, siekiant pagreitinti globos ir įvaikinimo procesą, padidintas tokių mokymų prieinamumas.

Seimas taip pat apsisprendė dėl dar vieno prezidentės siūlymo, skirto skatinti vaikų globą šeimose ir šeimynose. Šalies vadovė pasiūlė Civilinio proceso kodekso pataisas, kurios paspartintų nuolatinės globos ir įvaikinimo bylų nagrinėjimą teismuose, kad šios bylos būtų nagrinėjamos pirmumo tvarka ne ilgiau kaip 2 mėnesius.

Šiuo metu Lietuvoje be tėvų globos yra likę apie 10,000 vaikų. Globos įstaigos gauna kelis kartus didesnę finansavimą nei vaikus globojančios šeimos ir šeimynos. Iš valstybės ir savivaldybių biudžetų vaikų globos įstaigoms per metus skiriamas 45 mln. eurų.

NAUJAS LIETUVOS PROKURORAS

Prezidentė priėmė naujojo generalinio prokuroro Evaldo Pašilio priesaiką, išskilmėje pabrėždama, kad naujojo generalinio prokuroro laukia didelė atsakomybė ir svarbus darbas imantis esminių permąnų prokuratūros sistemoje. Pasak prezidentės, prokuratūra yra uždara ir prisidengdama nepriklausomumu, iki šiol vengė didesnės atsakomybės, veiksmingo ir labiau žmogų ginančio darbo.

“Visuomenė tikisi iš prokuratūros, kad žmonių, bendruomenės ir valstybės interesai bus apginti. Todėl labai linkiu, kad prokuratūra taptų tokia teisėsaugos institucija, kuri būtų žmonių atrama ir jų gynėja”, sakė prezidentė. Prezidentė palinkėjo naujam vadovui ne tik didinti visuomenės pasitikėjimą prokuratūra, bet ir pakeisti pačių prokurorų požiūrį į save ir savo darbą, kad būtų kuo

mažiau savęs gynimo ir kuo daugiau valstybės ir žmonių interesų saugojimo.

E. Pašilis turi 15 metų teisėjo darbo patirtį, 2007-2012 metais jis vadovavo Ukmergės rajono apylinkės teismui, specializavosi baudžiamųjų bylų nagrinėjime. Prieš keletą savaičių E. Pašilis atrankos komisijos vienbalsiai buvo pripažintas vienu tinkamiausių Lietuvos apeliacinio teismo Baudžiamųjų bylų skyriaus teisėjo pareigoms eiti. 42 metų E. Pašilis teisininko kvalifikaciją įgijo Lietuvos policijos akademijoje ir Vilniaus universitete, taip pat yra dirbęs Ukmergės rajono policijos komisariate Ekonominių nusikaltimų tyrimo tarnybos jaunesniuoju inspektoriumi, Mokesčių policijos departamente prie VRM Vilniaus apskrities skyriuje Kvotos ir operatyvinės veiklos tarnybos inspektoriumi.

Pagal BNS žinias parengė R. Jonaitienė

TEKTONINIAI LŪŽIAI

Antanas ŠILEIKA

Atkelta iš 1-o psl.

Pažangieji prieš konservatorius

Atsiminimai grumiasi priešpriešoje, kurią įžiebė planai Otavoje pastatyti memorialą komunizmo aukoms. Šį memorialą piekia kas tik gali, tarp jų *The Globe and Mail* žurnalistas Roy MacGregor. Kaip ir kiti komentatoriai, jis iš šio projekto šaiposi dėl keleto priežasčių: kad jis esąs negražus, kad nepritiks jam parinktoje vietoje, kad simbolizuoja vyriausybės pataikavimą tam tikroms tautinėms rinkėjų grupėms ar kad paprasčiausiai jis niekam nereikalingas. Pagaliau – kad tai tiesiog apgailėtinas pavyzdys memorialo, neturinčio nieko bendro su Kanados istorija.

Šis pasipriešinimas dvelkia nenuoširdumu. Sutinku, kad memorialo vaizdas galbūt neįspiešia į Otavos architektūros ansamblį. Kad galbūt prastas jo dizainas. Bet kodėl oficialiai patvirtintas paminklas užgauna tiek daug žmonių?

Štai kelios prielaidos. Daugelis „pažangių“ pažiūrų kanadiečių tiesiog neapkenčia visko, ką tik sugalvoja dešinioji konservatyvi Stephen Harperio vyriausybė (buvusioji – red. pastaba). Jiems atrodo, kad jei S. Harper vadovavimas yra apgailėtinas, vadinasi, apgailėtina viskas, prie ko jis prisilietė.

Kai S. Harper prieš paspausdamas ranką Vladimirui Putinui jį atvirai iškoneveikė, daugybė mano draugų – progresyviųjų literatų, jei juos taip galima pavadinti – *feisbuke* ėmė juodinti S. Harper tvirtindami, kad jis tik mėgina įtikti etniniams rinkėjams.

Kairiausieji, kuriuos nesuklysiu pavadinęs tikrais Rusijos apologetais, netgi ėmė aiškinti, kad tai hegemoniški Vakarai privertė V. Putiną imtis gynybos. O kai pamėginau užstoti S. Harper, parašydamas, kad kartais teisingai pasielgia net mūsų nemėgstami žmonės, sulaukiau tikro pašaipų gūsiu.

Beje, matyt, todėl, kad palyginti gerai jaučiu įvykių Rytų Europoje pulsą, kartą man paskambino iš vienos Lietuvoje perduodamos radijo laidos ir pasiteiravo, iš kur S. Harper turėjęs tiek drąsos V. Putinui pasakyti tai, ko kiti Vakarų lyderiai neišdrįso. Juk išgirdę S. Harper žodžius, su palengvėjimu atsiduso milijonai lenkų, Baltijos šalių gyventojų ir ukrainiečių, ir nesvarbu, kad „harpiai“ sau Kanadoje šaiposi.

Vienas Lietuvos apžvalgininkas (daugiausia tokių bent jau neaptikau) netgi kelia hipotezę, neva S. Harper, kaip vidutiniškus įgaliojimus turintis lyderis, tapo savotišku Vakarų požiūrio „atstovu spaudai“ ir Kanados vardu išsakė tai, ko pasakyti sau neleistų galingesnės pasaulio valstybės.

Priminsiu, kad dalis monumento opozicijos yra susijusi su S. Harper puolimu *ad hominem*. Taigi, taip išeina, kad memorialas yra blogis.

Antras dalykas – šaltojo karo metais komunizmas buvo senosios pokario dešinės Amerikoje ir Kanadoje priešas. O štai mano kairuoliškos kartos ir vyresniems už mane žmonėms labiau rūpėjo apartheidas Pietų Afrikoje, Kalifornijos vynuogių rinkėjų padėtis ir Nikaragvos revoliucija, o antikomunistinės nuotikos buvo mažų mažiausiai nemadingos. Daugeliui šiuolaikinių „progresyviųjų“ priešiškus komunizmui iki šiol dvelkia suplėkusi konservatyvumu.

Iš tiesų „progresyviųjų“ kalbose apie šaltąjį karą didžiausias dėmesys tenka nukentėjusiems nuo makartizmo, palikusio be darbo būrį Holivudo scenaristų, o ne vargusiems koncentracijos stovyklose ar nužudytiems komunistų režimo.

Taigi, dėl iki šių dienų išlikusio kairiųjų šališkumo komunizmo aukų paminklas jiems atrodo kaip senosios dešiniojos politikos tąsa. Vis dėlto „progresyvieji“ yra santykinai nedidelė Kanados gyventojų mažuma. Ir ji ne vienintelė turi savo nuomonę apie siūlomą paminklą.

Jei kalbėsime apie Kanados imigrantus, ši šalis yra tarsi svetinga sala laimingiesiems, sugebėjusiems išgyventi politikos ir karo laivų katastrofas ir išplukdytiems į saugų ir turtingą krantą. Jie ar jų vaikai, prisimindami, kas nutiko, šiuos išgyvenimus ilgainiui įamžina.

Tai ypač pasakytina apie rytų europiečius, tikėjusius, kad buvo išduoti Vakarų ir atiduoti Sovietų Sąjungos tironijai. Kadangi neatrodė, kad dar kas nors žinotų ar rūpintųsi tuo, kas jiems nutiko, Rytų europiečiai turėjo patys pasirūpinti įsiminimu.

Atsiminimams reikia susigulėti

Kol atmintis įsitvirtina ir būna įamžinta, praeina daugybė laiko. Prireikė dešimtmečių, kol dabar gerai žinomi faktai apie holokaustą prasiskverbė į žiniasklaidą ir naujas istorines knygas. Nežiūrint to, kad įsivaizduojame apie holokaustą girdėję pakankamai, istorikas Timothy Snyder neabejoja, jog tik dabar pradėdama suvokti, kiek daug su tuo susijusių dalykų vis dar nežinoma jau vien dėl to, kad daugelis įvykių nutiko ne Aušvice, o toliau į rytus – žudynių laukuose Baltijos šalyse, Gudijoje ir Ukrainoje.

Lygiai taip pat, praėjus ketvirčiui amžiaus nuo Sovietų Sąjungos ir dešimtmečiams nuo baisumų Kambodžoje ar žudynių, valdant Mao, atskleidimo, pasipiktinimas komunizmu vis didėja, o žmonės pradeda tai įamžinti. Informacijai apie tragediją suvokti ir sureaguoti į ją reikia laiko. Kartais jo reikia labai daug.

Tokio uždelsimo pavyzdys gali būti ir Kanados reakcija į vietinių šalies gyventojų kultūros sunaikinimą. Tik dabar Tiesos ir Susitaikymo komisija atskleidžia visą bandymo sunaikinti šią kultūrą siaubą. Tik dabar Aukščiausiasis teismas pradeda pripažinti vietinių teises Kanados platybėse. Mes visuomet žinojome, kad žemė iš vietinių buvo atimta, bet kažkuria prasme ne iki galo suvokėme, ką tai reiškia. Tiesa jau atskleista, bet susitaikymo projektui suprasti prireiks ne vieno dešimtmečio, ką jau kalbėti apie tokio susitaikymo įgyvendinimą.

Taigi komunizmo aukų įamžinimui prireikė laiko, tačiau šis konkretus atvejis kelia ir kitų klausimų.

Sovietai – išvaduotojai ar okupantai?

Kai kurie labiausiai jaudulį keliantys memorialai pasaulyje skirti holokausto aukoms atminti. Tiesą sakant, Otavoje irgi statomas holokausto memorialas, tačiau nei jo išvaizda, nei vieta žiniasklaidoje nesukėlė absoliučiai jokių prieštaravimų.

Naujienu apie holokaustą sėkmė, ko gero, paskatino prabilti ir kitus nukentėjusius, pavyzdžiui, per Ukrainos holodomorą ar armėnų genocidą Turkiijoje. Sąvoka „išgyvenusieji“, kažkada

vartota tik kalbant apie holokaustą, dabar vartojama ir kultūrinio genocido, seksualinės prievartos bei kitų nusikaltimų kontekste.

Tas pats su terminu „genocidas“, kuris pradinėse derybose dėl genocido konvencijos 1947 turėjo apimti ir masines neetninių ar religinių grupių, pavyzdžiui, inteligentijos, žudynes. Tačiau vėliau dėl Sovietų Sąjungos prieštaravimo šis apibrėžimas buvo susiaurintas. Komunistai turėjo prieštarauti – juk antraip jiems galėjo būti pareikšti kaltinimai genocidu dėl, pavyzdžiui, buožių. Be

Būsimo paminklo komunizmo aukoms atminti Otavoje projektas

to, jei SSSR nebūtų prieštaravusi, jos mėginimai išnaikinti vietos inteligentiją irgi būtų buvę pavadinti genocidu, kaip ir karo belaisvių lenkų karininkų žudynės Katynėje.

Tai mus atveda prie dar vienos problemos, susijusios su monumentu komunizmo aukoms, bent jau nužudytoms Europoje. Mums patinka suprantami pasakojimai, tačiau istorijoje tokių, deja, nedaug. Žydams, išgyvenusiems holokaustą, išgyventi pavyko daugiausia sovietų armijos dėka. Ji atliko pagrindinį vaidmenį, įveikiant nacizmą, ir buvo vienintelė tokia Rytuose. Tie patys sovietų armijos kariai prievartavo ir plėšė Rytų ir Vidurio Europą ir visame regione padėjo įsitvirtinti tironijoms, kaip taikliai knygoje „Geležinė uždanga“ rašo Anne Applebaum.

Tad kas buvo Sovietų armija – išlaisvintoja ar okupantė?

Priklauso, kurių aukų paklausi. Dar svarbu, ar komunizmo aukos nepadėjo žydams, ar, kaip būta kai kuriais atvejais, aktyviai dalyvavo nacių žiaurumuose. Kaip ištraukti į dienos šviesą, kas nukentėjo dėl savo nusikaltimų, o kas tik dėlto, kad pakliuvo tironijos įtakon?

Tai labai aktuali problema Rytų Europoje, kur vis dar pasitaiko nuomonių, kad mėginimas pagerbti Sovietų Sąjungos aukas iš tiesų yra nacių kolaborantų dangstymas.

Situaciją dar labiau apsunkino 2008-ųjų Prahos deklaracija, kuria siekta pagerbti ir stalinizmo, ir nacizmo aukas. Kai kurie holokausto aiškintojai čia įžvelgė moralinį stalinizmo ir nacizmo sugretinimą ir pareiškė, kad šios dvi tironijos niekada neturėtų būti lyginamos. Bet, kaip pastebėjo kai kurie apžvalgininkai, jei sakai, kad nacizmas ir komunizmas niekada neturėtų būti lyginami, vadinasi, tu ką tik tai padarei.

Trumpai tariant, komunizmo aukų istorija bent jau Europoje galimai susikerta

su holokausto istorija. Ir nėra paprasta šios kolizijos išvengti.

Memorialai ir atmintis istorikams neretai yra tarsi baudmė. Vėlyvuosiuose savo tekstuose britų istorikas Tony Judt aiškino, kad atmintis negali tapti istorijos pakaitalu. Jo žodžiais, oficialus paminėjimas neprisideda prie didesnio praeities aiškinimo ir žinojimo: „Tai substitutas, surogatas. Užuo mokę vaikus nesenos istorijos, mes juos vedžiojame po muziejus ir memorialus“.

Atmintis kaip istorijos pakaitalas

Tačiau daugelis žmonių bodisi istorija. Iš savo patirties žinau, kad kanadiečiai istorijos faktų žino mažai, nors susidaro įspūdis, jog kiekvienas apie ją turi savo nuomonę: blogiausia iš jų ir, beje, popu-

liari – kad istorija buvo gerokai niuresnė nei dabartinis mūsų gyvenimas ir kažkuo primena siaubo filmą.

Be to, daug Kanados rašytojų, ypač jaunesnių, smerkia grožinę istorinę literatūrą už tai, kad ši romantizuoja praeitį. Kaip siūlo Milano Kunderos *Juoko ir užmaršties* knygos pavadinimas, galbūt, ir mums verta pamiršti, kad galėtume pasijuokti, nes priešingu atveju istorija taip ir liks siaubinga vieta.

Jei praktiškai niekas, baigę vidurinę mokyklą, neskaity istorijos, tuomet belieka atmintis ir memorialai.

Neseniai stovėjau prie Aušros vartų Vilniuje – paskutinių išlikusių vartų gynybinėse viduramžių sienose. Pro šiuos vartus buvo įvesdinti vokiečių karo belaisviai, kuriuos norėta parodyti karo nualintiems gyventojams. Miestą buvo išlaisvinę sovietai, bet taip pat ir Lenkijos Armijos Krajovos kariai, tikėjęsi atkovoti Vilnių Lenkijai. Užuo padėkojusi armija juos nužudė arba ištrėmė.

Kiek anksčiau, vos prasidėjęs karui, pro šiuos vartus pakeliui į žudynes Panerių miške praėjo tūkstančiai žydų. O dar anksčiau pro čia žygiavo ką tik atvykusios sovietų varomi vietos gyventojai – pirmieji sovietų tremtiniai, daugelis gyvenimą baigę gulaguose.

Jei tęstume šią kelionę į praeitį, pamatytume, kad pro Aušros vartus prajojo ir Didžiosios Napoleono armijos likučiai, kuriuos netrukus užklupo ir išžudė caro kareiviai.

Jei net tokia maža vieta turi tiek daug sluoksnių ir yra tarsi vis iš naujo perrašomas istorijos pergamentas, kaip nuspręsti, ką mums dera patiems prisiminti, o ką galime pamiršti? Jei grįšime prie M. Kunderos romane *Gyvenimas yra kitur* jis sako, kad „nuostabu būtų pamiršti istoriją“.

Nukelta į 9-ą psl.

Lietuviškos spaudos lankose – dešimtmečiai

Kanados lietuvių kultūros draugija „Žiburiai“ ir lietuviškosios spaudos rėmėjai bei bičiuliai gruodžio 15 d. surengė ilgamečių *Tėviškės žiburių* redaktorių Česlovo Senkevičiaus ir Ramūnės Sakalaitės-Jonaitienės pagerbimo iškilmes. Po daugiau kaip dviejų dešimtmečių darbo lietuviškoje spaudoje abu spaudos veteranai atsiseikino su redaktorių pareigomis. Jie perduoda laikraščio redagavimo darbus į kitas rankas, pažadėję ir toliau likti nuoširdžiais bendradarbiais.

Šis vakaras puošnioje ir jaukioje Anapilio sodybos, parodų salėje tapo ir prisiminimų, ir padėkų, ir gražaus bendravimo švente. Susirinkusius pasveikino kultūros draugijos „Žiburiai“ valdybos pirmininkė Giedra Paulionienė, tolimesnę iškilmingo vakaro kalbų rikiuotę patikėjusi valdybos nari Aušrai Karkienei. Ji ir pristatė iškilmių svečius – Lietuvos garbės gen. konsulą Torontu Paulių Kurą ir jo žmoną Rasą, KLB pirmininkę Joaną Kuraitė-Lasienę, KLJS pirmininkę Skaidrą Puodžiūnaitę, abiejų parapijų dvasiškius, ir svarbiausia, – abiejų redaktorių šeimų narius, iš kurių jauniausiai – tik 3 mėnesiai.

Kanados lietuvių bendruomenės vardu valdybos pirmininkė adv. Joana Kuraitė-Lasienė padėkojo abiems redaktoriams už kantrybę ir kūrybiškumą, keletą dešimtmečių redaguojant *Tėviškės žiburius*.

Ramūnė Sakalaitė-Jonaitienė kalboje apie dviejų darbo dešimtmečių patirtį atskleidė ne tik savo literatūrinę, bet ir aktorinę prigimtį, vaizdingai pasakodama apie bendro darbo ir gautų pamokų atsiminimus. Ji taip pat priminė apie pokario dešimtmečius ir naująją DP kartą, atvykusią į Torontą iš karo nu-

(k) Iškilmių vakaro vedėja Aušra Karkienė, kalba gen. garbės konsulas P. Kuras; (d) ilgamečiai *Tėviškės žiburių* redaktoriai Česlovas Senkevičius ir Ramūnė Sakalaitė-Jonaitienė

patirtis, rašytojo meistriškumas pravertė, trumpinant ilgiausius rašinius, atkakliai vejamą iš jų svetimžodžius, ieškant jų pakeitimui vaizdingo lietuviško žodžio ar išsireiškimo. Skaitytojų dėkingumas ir dėmesys – tai didžiausia padėka už ilgus darbo dešimtmečius, per kuriuos išleista 1,500 *Tėviškės žiburių* numerių.

Apie Ramūnės Sakalaitės-Jonaitienės darbo spaudoje du dešimtmečius kalbėjo artima bičiulė Joana Kuraitė-Lasienė. Darbas redakcijoje prasidėjo, jau paauginus vaikus Liviją ir Tomą, tačiau prieš tai jau, tegul ir netiesiogiai, buvo tiesiamas kelias į lietuvišką spaudą. Jį pradėjo tėvelis Balys Sakalas, buvęs vienas iš aktyviausių šio dabar vienintelio Kanadoje lietuviško leidinio steigėjų ir rėmėjų, mama Salomėja Sakalienė

per Ramūnės redaktorinio darbo du dešimtmečius) reikia pridėti parengtus spaudai bendruomenės įvairių kultūrinių renginių ir dainų švenčių, parodų reklaminius leidinius. Nemažai valandų praleista, tvarkant redakcijos archyvą, muziejaus fondus.

Garbės gen. konsulas Paulius Kuras abiems redaktoriams padėkojo už ilgamečių darbą, redaguojant vienintelį Kanadoje lietuvišką laikraštį, puoselėjant taisyklingą lietuvių kalbą, išlaikant istorinę atmintį ir laikraščio puslapiuose atspindint daugiasluoksnį bendruomenės ir jos žmonių gyvenimą. Konsulas taip pat perskaitė ir įteikė redaktoriams Č. Senkevičiui ir R. Sakalaitėi-Jonaitienei Lietuvos ambasadoriaus Kanadoje Vyt. Žalio padėkos raštus už ilgamečių

Kalba KLB valdybos pirmininkė adv. Joana Kuraitė-Lasienė

atsilygino, perskaitydamas šiai progai skirtą savo eilėrašį.

Po iškilmingų sveikinimų buvo pristatyti darbus perimantys *Tėviškės žiburių* redaktoriai: jau 10-uosius metus savaitraštyje dirbanti Sigina Katkauskaitė ir naujoji jos padėjėja pedagogė lituanistė Rima Žemaitytė-De Iuliiis bei techninė redaktorė Akvilė Minkevičienė, tinklalapio www.tevzib.com redaktorė Andrea Benotaitė. Joms palinkėta ir toliau tęsti geriausias TŽ leidybos tradicijas.

Po Lietuvos kankinių parapijos klebono kun. Vyt. Staškevičiaus invokacijos vakaro dalyvius skania vakariene vaišino šeimininkė Janina Gurklienė, saldumynais – ir Irena Pečiulienė. Visi vakaro svečiai turėjo progos įrašyti savo

Dvi žiburietės – Giedra Paulionienė ir R. Sakalaitė-Jonaitienė, kultūros draugijos „Žiburiai“ pirmininkės – dabartinė ir buvusi. Ntr. dešinėje: red. R. Sakalaitė-Jonaitienė, jos vyras Algis ir naujasis rūpestis – vaikaitė Tilija

vargintos Europos. Jie greitai suprato, kad lietuviškajai bendruomenei stiprinti reikalinga geras pagalbininkas, o kas gali geriau pasitarnauti, jei ne spauda? Tuometinė Montrealyje leidžiama *Nepriklausoma Lietuva* dėl savo nuostatų nepatenkino ateitininkų dvasia auklėtų visuomenininkų, tad ir buvo pasiryžta leisti savą katalikiškai kultūrai ir pasaulėžiūrai skirtą laikraštį. Pirmaisiais redaktoriais tapo žinomas istorikas Adolfas Šapoka, reikliai ir išmintingai keletą dešimtmečių redagavimo darbus tvarkė prelatas Pranas Gaida. Per tą laiką keitėsi redakcijos bendradarbiai, keitėsi ir pats laikraštis, išsaugodamas jo steigėjų pagrindines nuostatas – būti katalikiškos kultūros ir pasaulėžiūros sklaidos šaltiniu, bendruomenės vienytoju, o ne skaldytoju, lietuviškos kultūros ir kalbos ugdytoju. R. Jonaitienė pabrėžė, kokie svarbūs ir reikšmingi buvo darbo šalia talentingo redaktoriaus Č. Senkevičiaus dešimtmečiai. Skautų leidiniuose įgyta

– lietuvių kalbos mokytoja Maironio lietuviškoje mokykloje. Nors Ramūnė studijoms pasirinko prancūzų kalbą, tačiau lietuvių kultūra ir kalba, tradicijos, puoselėtos šeimoje, be abejonės, turėjo įtakos pasirinkimui. Tiesa, prieš tai dar buvo lietuviško teatro studija, lietuviški renginiai, kuriuose skambėjo Ramūnės sodrus balsas, skaitant poeziją ar pristatant programas. Ir pagaliau šiam darbui savotiškai paruošė veikla „Žiburių“ kultūros draugijoje. Redakcijoje, kur dirba tik keletas žmonių, nelengva apibrėžti pareigas, dirbama tai, kas reikia. Ir Ramūnei šalia redaktorės darbo, administracinių, viešųjų ryšių, teko rūpintis ir techniniais dalykais. Perėjus prie skaitmeninės laikraščio leidybos, teko ieškoti šiuolaikiškesnių techninių galimybių, naujų informacijos sklaidos kelių. Ir štai šiandien skaitmeniniai TŽ jau spalvoti, veikia ne tik tinklalapis, bet ir veidaknygė (*Facebook*). Daugiau kaip prieš 1,000 numerių TŽ (tiek jų išleista

Dabartinė „Tėviškės žiburių“ redakcija

kūrybinį darbą, leidžiant vienintelį Kanadoje lietuvišką laikraštį, nuoseklią katalikiškos kultūros ir lietuvių kultūros bei kalbos sklaidą, lietuvių istorinės atminties stiprinimą. Kultūros draugijos valdybos pirmininkė G. Paulionienė visų susirinkusiųjų vardu įteikė atminimo dovanas ir gėlių puokštes lietuviškos išsivijios spaudos veteranams. Netrukus savo gimtadienį sausio mėnesį minėsiančiam Č. Senkevičiui buvo sudainuota „Ilgiausių metų“, o rašytojas

palinkėjimus išeinantiems redaktoriams; jų būta įvairiausių: rašytojui Č. Senkevičiui palinkėta dar vienos knygos (ne veltui buvo dovanota amžinoji plunksna) apie sutiktus žmones, laiko permainas; naujas pareigas jau turi ir redaktorė Ramūnė Sakalaitė-Jonaitienė – trijų mėnesių vaikaitei Tilijai (sūnaus Tomo ir Julijos dukrai) labai reikia močiutės dėmesio ir meilės, daug kitų atidėtų sumanymų.

S.K. Ntrs. K. Poškaus

Kalėdos pasaulio lietuvių bendruomenėse

Artėjant Kalėdoms, Lietuvos atstovybės užsienyje kvietė tautiečius bei visus Lietuvos draugus kartu praleisti šventinius vakarus. Renginių metu buvo aptariami jau į pabaigą einantys metai, skambėjo lietuviškos dainos, buvo daromos kalėdinės dekoracijos.

Vengrija. Kalėdinio vakaro metu Budapešte buvo demonstruojami vaikų sukurti filmukai, surengta kalėdinė loterija, vaišintasi lietuviškais patiekalais. Kartu su mažiausiais

Vokietijoje jau devintus metus iš eilės buvo surengta bendra Lietuvos ambasados Berlyne ir Saksonijos-Anhalto federalinės žemės atstovų Advento šventė. Šventės metu dainavo liaudies muzikos grupė „Sutaras“, renginio svečiai galėjo įsigyti tradicinių rankdarbių kalėdinėje mugėje ir susipažinti su Lietuvos kulinariiniu paveldu.

Ispanija. Lietuvos ambasadoje Madride Ispanijoje gyvenantiems tėvams su vai-

jų tėveliams. Kalėdų šventėje dalyvavę lietuviškas mokyklėles lankantys vaikai apsilankiusiam Kalėdų seneliui pristatė su mokytojais paruoštą programą, kurioje skambėjo lietuviškos dainos, vaikų deklamuojami eilėraščiai.

Kinija. Kalėdinis vakaras buvo surengtas ir Lietuvos ambasadoje Pekine. Šventės metu mažieji sulaukė Kalėdų senelio, kuriam dainavo kalėdines dainas ir deklamavo lietuviškus eilėraščius.

Kalėdos Madrido lietuvių bendruomenėje

šventės dalyviais, jaunimu ir suaugusiais pasakas sekė ir dainavo poetas, rašytojas, teatro ir kino režisierius Vytautas V. Landsbergis.

Latvijos lietuviai šventes pasitiko lietuviškoje mokykloje Rygoje su mokyklos mokytojų kvarteto „Labirintas“ programa. Scenoje pasirodė tautinių šokių kolektyvai – „Bijūnas“ iš Rygos, svečiai iš Skaistgirio gimnazijos ir Jonišio kultūros centro.

kais buvo surengtas kaukių pobūvis. Vakarą metu mažieji dalyviai patys darė eglutės žaisliukus ir ją puošė. Baigiantis vakarui, komisija išrinko geriausio kostiumo ir kaukės kūrėjus, kurie buvo apdovanoti specialiais ambasados prizais.

Suomija. Tęsiant kasmetinę tradiciją, Lietuvos ambasadoje Helsinkyje buvo surengta Kalėdų šventė Suomijos lietuvių bendruomenės mažiesiems bei

Belgija. Laukdami švenčių Briuselyje gyvenantys lietuviai vaikai kartu su menininke Lina Mumgaudyte sukūrė lietuvišką prakartėlę, kuri buvo įrengta Briuselio šv. Mykolo ir Godulės katedroje. Prakartėlę aplankė Lietuvos ambasados Belgijoje kolektyvas, lietuvių bendruomenės nariai ir Briuselyje viešėjęs Lietuvos užsienio reikalų ministeris Linas Linkevičius.

Lietuvos URM inf. ir ntr.

TALKA
CREDIT UNION LIMITED

KREDITO KOOPERATYVAS LTD

830 Main St. E, Hamilton, ON L8M 1L6
www.talka.ca Tel. 905 544-7125 Fax 905 544-7126

SĄSKAITOS	PASKOLOS
Taupomoji sąskaita 0.25%	Asmeninės nuo 3.15%
Čekijų sąskaita iki 0.25%	Nekiln. turto 1 metų 3.15%

INDĖLIAI	TFSA, RRSP ir RRIF
90 dienų indėliai 0.50%	Kintančios 0.50%
180 dienų indėliai 0.50%	1 metams 1.90%
1 m. term. indėliai 1.90%	2 metams 2.05%
2 m. term. indėliai 2.05%	3 metams 2.55%
3 m. term. indėliai 2.55%	4 metams 2.70%
4 m. term. indėliai 2.70%	5 metams 2.80%
5 m. term. indėliai 2.80%	

Sekite kasdieninę informaciją apie nuošimčius TALKOJE

MASTERCARD KREDITO KORTELĖ
INTERAC KORTELĖ

AKTYVAI VIRŠ 105 MILIJONŲ DOLERIŲ

2015 metais nariams
IŠMOKĖJOME

Papildomų palūkanų santaupoms **18%**

įskaitant

TFSA, RRSP ir RRIF

Nuolaidų skolininkams **9%**

- Nemokami čekijų sąskaitų apmokėjimai
- Narių santaupos apdraustos 6 mil. dol. kapitalu ir Kanados valdžios iki \$100,000.0 sumos draudimu

DARBO VALANDOS

Pirmadieniais, antradieniais, ketvirtadieniais - 9 v.r. - 5 v.p.p.
Trečiadieniais - 9 v.r. - 1 v.p.p.,
Penktadieniais - 9 v.r. - 7 v.v.
Šeštadieniais - 9 v.r. - 12 v.p.p.

Liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta.

Vilniuje susirinkusios pasaulio lietuvių jaunimo grupės ir Lietuvos ministerio pirmininko A. Butkevičiaus asmenukė (Selfie) prisiminimui

Susitikimas Lietuvoje

Baigiantis 2015 metams, Vilniuje viešėjo užsienio lietuvių jaunimas iš Olandijos, Suomijos, Šveicarijos, Prancūzijos, Vokietijos, Jungtinės karalystės, Čekijos, Danijos, Švedijos, Norvegijos, Austrijos, Italijos, Turkijos, Graikijos ir Ukrainos. Renginį organizavo Pasaulio lietuvių jaunimo sąjunga ir Jaunimo reikalų departamentas.

Pasaulio lietuvių jaunimo sąjungos nariai išreiškė ketinimus kitąmet rengti kampaniją, skirtą skatinti užsienyje gyvenančius lietuvius aktyviau dalyvauti Seimo rinkimuose. Iš penkiolikos pasaulio valstybių į kasmetinį renginį Vilniuje atvykęs lietuvių jaunimas nešykštėjo klausimų premjerui, krašto apsaugos bei užsienio reikalų ministeriams. Atvykusius domino švietimo, gynybos, kibernetinio saugumo, mokestinės sistemos bei elektroninio balsavimo klausimai. Jaunimas aktyviai domėjosi ir verslo klimatu Lietuvoje, galimybėmis grįžus steigti savo verslą. Lietuviai iš Skandinavijos labiausiai kėlė su švietimu susijusius klausimus.

Kasmetinį renginį vainikavo padėkos vakaras LRT „Opus“ studijoje, kurio metu jaunimas iš viso pasaulio kartu su nevyriausybių organizacijų vadovais ir kitais svečiais, vadovaujami atlikėjo Jurgio Didžiulio, kūrė dainą apie Lietuvos tapatybę. **Inf.**

Vankuveris

Kalėdas šventėme kartu

Gruodžio 12 dieną Br. Kolumbijos lietuvių bendruomenės nariai susirinko atšvęsti šv. Kalėdų. Renginio metu buvo galima pasakanauti pagamintų lietuviškų valgių, vaikučiai su tėveliais gamino kalėdinius ornamentus. Tuometinė bendruomenės prezidentė Birutė Macijauskas pasveikino susirinkusiuosius su artėjančiomis šventėmis, trumpai apžvelgė bendruomenės gyvenimą, įvykusius renginius bei pasidžiaugė, kad po 50 metų lietuvių bendruomenė Vankuveryje ir vėl turi savo mažųjų narių lietuvišką mokyklėlę – „Pelėdžiukų klubą“.

Po kalėdinio pasveikinimo įvyko visuotinis metinis bendruomenės narių susirinkimas, kurio metu buvo aptarti bendruomenės 2015 metais nuveikti darbai, pateikta izdo ataskaita. Birutė atsistatydino iš bendruomenės prezidentės pareigų, į kurias susirinkimo metu buvo išrinktas Linas Antanavičius. Į bendruomenės direktorių valdybą buvo išrinkti nauji nariai – Linas Antanavičius, Algis Jaugelis, Birutė Macijauskas, Daiva Ross ir Rūta Vrubliauskaitė-Tryon. „Pelėdžiukų klubo“ vaikučiai kartu su savo mamytėmis surengė trumpą koncertą, kurio metu skambėjo užsiėmimų metu kartu išmoktos „Džiaugsmingų šventų Kalėdų“, „Din dilin“ ir „Du gaideliai“ dainelės.

Nuoširdžiai dėkojame Birutei už jos veiklą, būnant bendruomenės prezidente! Linkime didelės sėkmės Linui, tęsiant pradėtą ir vykdant naujas veiklas!

Linkime visiems džiaugsmingų šv. Kalėdų ir laimingų Naujųjų metų!

Vankuverio Kalėdos 2015

LTSC popietė "JAV lietuvių muzikinės veiklos istorija"

Loreta TIMUKIENĖ

Lapkričio 8 d., sekmadienį, Lemonte, Pasaulio lietuvių centre, Lietuvių dailės muziejuje, vyko Lituanistikos tyrimo ir studijų centro popietė „JAV lietuvių muzikinės veiklos istorija“. Įžanginį žodį susirinkusiems tarė LTSC Tarybos pirmininkas dr. Robertas Vitas, popietę vedė J. Žilevičiaus-J. Kreivėno lietuvių muzikologijos archyvo direktorė Genutė Razumienė.

Knygos autorė Danutė Petrauskaitė (d) ir Agnė Giedraitytė

Po knygos pristatymo – visi kartu

Neseniai Lietuvoje išleista monografija *Lietuvių muzikinė kultūra Jungtinėse Amerikos Valstijose 1870–1990* pristatė pati knygos autorė – Klaipėdos universiteto dėstytoja prof. dr. D. Petrauskaitė – ir muzikas Alvydas Vasaitis. Šioje monografijoje apžvelgiamas daugiau nei šimto metų lietuvių muzikinis gyvenimas JAV, pradedant pirmaisiais choralais bei orkestrais ir baigiant 1990 m. Joje atskiri skyriai yra skirti M. Petrauskui, S. Šimkui, A. Vanagaičiui, J. Žilevičiui, V. Bacevičiui. Nemažai puslapių skirta dainininkams A. Kaskai ir P. Stoškai, A. Voketaičiui ir L. Šukytei, rašoma ir apie A. Kuprevičių, A. Smetoną, A. Stempužienę, M. Markaitį, D. Lapinską, V. Marijošių, J. Kačinską bei daugelį kitų mūsų talentų.

Prof. dr. D. Petrauskaitės daugiau kaip 1000 puslapių apimties knygoje pateikiama daug įdomių muzikinio gyvenimo faktų, pradedant XIX š. pabaiga, kai lietuviai masiškai pradėjo keliauti į Ameriką. Visa knyga stengiasi nuosekliai apžvelgti daugiau nei šimtmetį trukusį (1870–1990) lietuvių muzikinį gyvenimą – pradedant pavieniais atlikėjais, choralais ir baigiant stambiaus masto renginiais, parodant, kaip lietuviai dainuodami, grodami, vaidindami ir kurdami prisidėjo puoselėjant išėivijoje lietuviybę, atkuriant ir stiprinant nepriklausomą Lietuvos valstybę.

Kaip rašoma knygos įvade, „jei skaitytojai egzilio muzikinę veiklą suvoks kaip neatsiejamą lietuvių kultūrinio paveldo dalį, kaip laisvo varpo gausmą, garsiausiai skambėjusį kilus pavojui tėvynei, jei ją įvertins, anot poeto Stasio Santvaro, 'kaip dar vieną saiką gėrybių, atiduotų savo tautos žmonėms', autorė savo tikslą bus pasiekusi“. Ši prof. dr. D. Petrauskaitės monografija, anot muziko A. Vasaičio, puikiai atspindi XIX š. pabaigos–XX š. JAV lietuvių kultūrinio gyvenimo reikšmingiausias įvykius ir išsamiai pasakoja apie šio laikotarpio iškiliausias išėivijos muzikinio pasaulio asmenybes.

Prof. D. Petrauskaitės knygos *Lietuvių muzikinė kultūra Jungtinėse Amerikos Valstijose 1870–1990* pasirodymas – puikus liudijimas, kad išėivijos archyvuose sukauptas turtas šiandien yra nesunkiai prieinamas ir Lietuvai. Laimei, jis nedulka lentynose, o yra naudojamas atliekant mokslinius tyrinėjimus, ruošiant publikacijas, rengiant parodas, kuriant kino filmus, ieškant

savo giminės istoriją liudijančių dokumentų.

O kokia muzikinė popietė be muzikos! Susirinkusieji išgirdo „Dainavos“ ansamblio vyrų vieneto, Rūtos Pakštaitės-Cole, jos dukros Vilijos Pakštaitės-Longwell, Agnės Giedraitytės, Aro Biskio ir Mindaugo Razumo atliekamus lietuviškus kūrinius. Kaip pastebėjo smuikininko, lietuvių liaudies instrumentų puoselėtojo, dirigento Balio Pakšto dukra Rūta Pakštaitė-Cole, simboliška, kad šioje muzikinėje popietėje, pristatančioje turtingą JAV lietuvių muzikinę veiklą, drauge koncertuoja įvairių bangų atlikėjai – juos visus, pasak Rūtos, subūrė meilė muzikai.

Dėkojame mūsų popietės svečiams, atlikėjams ir Lietuvių Fondui, parėmusiam renginį. Iki kitų mielų susitikimų! **Jono Kuprio ntrs.**

Dainuoja "Dainavos" vyrai

Prisikėlimo
Kredito Kooperatyvas

Mūsų tikslas ne pelnas,
bet sąžiningas patarnavimas

Tel. 416-532-3400
www.rpcul.com

GIC INDĖLIAI

(Pelno padalinimas netaikomas)

1 metų "cashable"	1.30%
1 metų	1.60%
2 metų	1.75%
3 metų	1.80%
4 metų	2.00%
5 metų	2.15%

RRSP, RRIF pensijų fondai

TFSA neapmokestinama taupomoji sąskaita

TFSA atviras, kintantis	0.85%
RRSP ir RRIF atviras, kintantis	0.85%
1 metų	1.60%
2 metų	1.75%
3 metų	1.80%
4 metų	2.00%
5 metų	2.15%

SUTEIKIAME

- **CMHC APDRAUSTAS** nekilnojamojo turto paskolas
- **KOMERCINES** nekilnojamojo turto paskolas

MŪSŲ ADRESAS

3 Resurrection Road
Toronto, Ontario M9A 5G1
Nemok. tel. 1-877-525-RCUL (7285)
Tel. 416-532-3400, fax 416-532-4816

ANAPILYJE

Tel. 905-566-0006, fax 905-566-1554
2185 Stavebank Rd.
Mississauga, ON L5C 1T3

SĄSKAITOS

Taupomoji sąskaita	0.35%
Čekių sąskaita iki	0.25%
Amerikos dol. sąsk.	0.25%
Amerikos dol. GIC	0.50%
1 metų term. ind.	0.50%

SUTEIKIAME

Studentų paskolas nuo	3.85%
Asmenines paskolas nuo	5.35%
Sutarties paskolas nuo	6.85%

NEKILNOJAMO TURTO PASKOLAS

Su nekintančiu nuošimčiu	
1 metų	2.90%
2 metų	3.00%
3 metų	3.00%
4 metų	3.25%
5 metų	3.20%

Uždaras su kintančiu nuošimčiu

2.75%

Atviras su kintančiu nuošimčiu 1, 2, 3 metų

3.50%

Ribotą kreditą su nekilnojamo turto užstatu

3.35%

Darbo laikas:

Pirm., antr., treč.	9:00 - 3:30
Ketvirt., penkt.	9:00 - 8:00
Šeštadieniai	9:00 - 1:00
Sekmadieniai	8:30 - 12:45

Darbo laikas:

Ketvirtadieniai	12:00 - 7:00
Sekmadieniai	9:00 - 12:30

YPATINGAS
pasiūlymas

GIC **2.20%**

16 mėnesių

Tik naujiems įnašams

* Normos gali būti keičiamos be įspėjimo, bet kurio metu.

Laikina
Investavimo
Galimybė

Waterside
DENTAL

9th Line
DENTAL

Dr. Gintarė Sungailienė

(905) 271 7171

1252 Hurontario St.
Mississauga, L5G 3H3
www.watersidedental.ca

(905) 785 3900

3945 Doug Leavens Blvd.
Mississauga, L5N 0A5
www.9thlinedental.ca

**Padėsiu parduoti
ar nupirkti
namą ar butą.**

Paaukosiu iki **\$1000** jūsų vardu
jūsų nurodytai labdarai
(Prašau paskambinti man dėl daugiau informacijos)

JURGIS KULIEŠIUS M.Eng.,

Jerzy Kulesza
Sales Representative

Sutton West Realty Inc.
Brokerage 416.236.6000
kuleza@sympatico.ca

Sutton

Tel. tiesiogiai:
416.568.1604

MIRĖ DAILININKAS P. GAILIUS

Lietuvą pasiekė žinia, kad Prancūzijoje 2015 m. gruodžio 17 d. mirė vienas iš žymiausių pasaulio lietuvių menininkų iš Žemaitijos kilęs šiuolaikinio meno kūrėjas Pranas Gailius. Paryžiuje ir Aix en Provence gyvenęs dailininkas P. Gailius (g. 1928 m.) iš Lietuvos pasitraukė per Antrąjį pasaulinį karą, gyveno Strasbūre, Paryžiuje mokėsi Fernando'o Leger meno akademijoje, Aukštojoje nacionalinėje dailės mokykloje.

Dailininkas kūrė tapybą, grafiką, koliažus, skulptūras, knygas. Jo autorinės parodos vyko Vokietijoje, Švedijoje, Kanadoje, JAV, Japonijoje ir kitur. P. Gailius buvo gerai žinomas Paryžiaus galerijose, jo darbų turi įsigijusi Nacionalinė Prancūzijos biblioteka, Prancūzijos modernaus meno centras (*Centre Georges Pompidou-Beaubourg*), kitų valstybių muziejai. Lietuvos laisvėjimo laikais P. Gailius ne kartą lankėsi tėvynėje, čia buvo surengtos kelios autorinės ir grupinės Paryžiaus lietuvių parodos. Dailininkui pripažinimą atnešė tapybos ciklai: „Moterių aktai“, „Jautrūs paviršiai“, „Žalias noras“, grafikos serijos „Incablock“, „D'un bel Orient“ (Gražieji Rytai), „Expression oblitérée“ (Išraiškos fiksavimas), spalvotų graviūrų ciklai pagal biblines Dovydo psalmes. P. Gailiaus tapybos ir grafikos darbų yra įsigiję ir Lietuvos privačių meno rinkinių savininkai.

ĮVERTINTAS KAUNO ARCHITEKTŪRINIS PAVELDAS

Kaunas tapo pirmuoju Rytų ir Vidurio Europos miestu, gavusiu UNESCO dizaino miesto statusą, pranešė miesto savivaldybė. Praėjusių metų gruodžio viduryje UNESCO generalinė direktorė Irina Bokova paskelbė, kad UNESCO kūrybinių miestų sąrašą (*UNESCO Creative Cities Network*) papildė 47 miestai iš 33 valstybių. Kaunas į šį sąrašą pateko už savo moderniąją tarpukario architektūrą. Tartu (Estija) ir Lvovas (Ukraina) į sąrašą įrašyti už literatūrą, Katovicai (Lenkija) – už muziką, Parma (Italija) – už gastronomiją ir t.t.

Dar tarpukariu užgimęs Kauno šiuolaikiškumas atsispindi ne tik architektūroje, bet ir dizaine. Tai istorinė atmintis, labai svarbi ir šiandien. Šis Lietuvos miestas yra vienoje grupėje su tokiais miestais, kaip Detroitas, Budapeštas, Singapūras. Dizaino miestai priklauso Kūrybinių miestų tinklui, kurį UNESCO įsteigė 2004-aisiais. Tinklui taip pat priklauso miestai, atrinkti už indėlį į muziką, literatūrą, kiną ir gastronomiją. Kauno savivaldybė siekia, kad šio miesto tarpukario architektūra būtų įtraukta į UNESCO Pasaulio paveldo sąrašą.

R. BARTKAUS „GAUBLYS“ JT BŪSTINĖJE

Jungtinių tautų būstinėje Niujorke pristatomas iš Lietuvos kilusio dail. R. Bartkaus sukurta šiuolaikinė skulptūra „Gaublys“, skirta Lietuvos narystės JTO Saugumo taryboje paminėjimui

Praėjusiais metais gruodžio 10 dieną Jungtinių Tautų būstinėje Niujorke pristatyta iš Lietuvos kilusio menininko Ray Bartkaus instaliacija „Gaublys“, sukurta Lietuvos narystei JT Saugumo taryboje 2014-2015 metais paminėti. Renginyje dalyvavęs JT gen. sekretoriaus pavaduotojas Jan Eliasson padėkojo Lietuvai už aktyvią ir principingą veiklą JT Saugumo taryboje, taip pat pasidžiaugė galimybe susipažinti su šiuolaikinių Lietuvos menininkų kūryba. R. Bartkaus sukurta „Gaublys“ sudaro 3 rutuliai, sukurti iš metalo, medžio ir šviesos; rutu-

lio centre įkurdintas taikos balandis. Pasak R. Bartkaus, kūrinyje galima išvelgti daugelį simbolių ir prasmų – ir Žemės rutulį, tiksliai atspindintį visų žemynų ir vandenynų kontūrus, ir narvą, kuriame įkalintas taikos balandis, ir aštrias problemas, su kuriomis susiduria žmonija, ir grožį, kurį skleidžia pats gyvenimas. R. Bartkaus instaliacijos pristatymo renginyje dalyvavo daugiau nei 150 JT diplomatų ir sekretoriato darbuotojų, Niujorko menininkų ir lietuvių bendruomenės atstovų. „Gaublys“ JT būstinėje buvo rodomas iki gruodžio 28 dienos.

Pagal Lietuvos spaudą parengė S. Katkauskaitė

Atradus savo kelią reikia juo eiti

Kanadoje – Montrealyje (01.17.) ir Toronte (01.24.) – sausio mėnesį koncertus rengia Vaidas Vyšniauskas (sceninis vardas Kristian Benedikt), tenoras

Muzikinę karjerą Vaidas Vyšniauskas, sceninėje veikloje labiau žinomas kaip Kristian Benedikt, pradėjo Lietuvos Vilniaus valstybiniame operos ir baletų teatre, kuriame jis atliko daugiau nei 20 vaidmenų. Pradėjęs operos solisto kelią kaip lyrinis tenoras, pastaraisiais metais įsitvirtino kaip vienas iš daug žadančių ir įdomiausių savo kartos draminių tenorų pasaulyje. Sėkmingai debiutavo Bavarijos Miuncheno valstybinėje operoje, kur atliko Otelo vaidmenį – partiją, kurią jis taip pat dainavo Modenoje, Piačencoje, Kaljaryje, Jekaterinburge, Vilniuje, Santjage ir Bazelyje. Vaido Vyšniausko sukurtų vaidmenų sąrašas – Ernanis, Lohengrinas ir Otelas, o taip pat Eleazaro vaidmuo „Žydėje“, Radameso „Aidoje“ ir Don Chosė operoje „Karmen“.

V. Vyšniausko parengtame repertuare nemažai sudėtingų vaidmenų – tai Manriko „Trubadūre“, Kovardosi „Toskoje“, Zigmunto „Valkirijoje“ ir kt. Dainavęs daugelyje žymiausių Europos ir kitų pasaulio šalių operos teatrų scenose, praėjusių metų paskutinę ir pirmąją šių metų dieną daini-

Vaidas Vyšniauskas

dos operos scenose, būta koncertinių išvykų ir lietuvių bendruomenėse. Ir šiuos koncertinius metus dainininkas pradeda išvyka į Kanadą.

Dainininkas net ir šventinės savaitės metu atrado laiko pasidalinti mintimis apie savo kūrybinį kelią ir patirtį. Jis sutiko atsakyti į keletą *Tėviškės Žiburių* korespondentės klausimų – jam nuoširdžiai dėkojame.

Kas paskatino sugrįžti į Kanadą?

Džiaugiuosi galimybėmis dainuoti Kanados operos teatruose savo mėgstamiausią vaidmenį (Otelą) bei pasisvečiuoti tėvynainių bendruomenėse. Mano profesionalus debiutas (kaip operos solisto) įvyko 2015 m. spalio 15 d. Viktorijos mieste (Br. Kolumbija), Pacific operoje, kur atlikau Otelo vaidmenį (t.y. ta pati produkcija, kuri bus Montrealyje). Nors prieš tai, 2013 m. gruodžio 1 d., dainavau Montrealio operos Gala koncerte, o dar anksčiau (gal kažkas dar prisimena) 1997 m. rudenį, tik baigęs Lietuvos Muzikos akademiją, drauge su Aušra Cicėnaite (Kauno Muzikinio teatro soliste) bei Eugenija Kupryte (akompaniatore) turėjau koncertinį turą per JAV ir Kanados bendruomenes – tuomet pirmą kartą ir aplankiau šį nuostabių kraštų bei dainavau Toronto ir Montrealio lietuviams. Vankuveryje dar neteko dainuoti.

Kas atvedė Jus į muzikos atlikėjų pasaulį? Kas nulėmė – koks nors įvykis, žmogus ar tiesiog vidinė intuicija, Jūsų dabartinį pasirinkimą – tapti klasikine muzikos atlikėju?

V. Vyšniauskas – Canio R. Leoncavallo operoje „Pajacai“ Londono Karališkojoje operoje

ninkas dalyvavo premjeriniuose spektakliuose *Londono Royal Opera Covent Garden* teatre – viename iš įžymiausių pasaulyje. Čia Vaidas Vyšniauskas atliko Canio vaidmenį R. Leoncavallo operoje „Pajacai“.

Talento dainininko proveržis į tarptautinę sceną įvyko 2002 m. Miuncheno radijo orkestre, kai kartu su M. Viotti ir P. Domingo buvo įrašoma Ponchielli „Džokonda“.

Vaidas Vyšniauskas 2009 metais debiutavo Verdžio „Requiem“ su Europos sąjungos choru. Sėkmingas buvo ir 2009/2010 sezonas: dainininkas sukūrė keturis svarbius vaidmenis, kaip Andrė Šenjė, de Grijė „Manona“, Korado Ponticelli „Lietuviai“ ir Pinkertono „Madam Butterfly“; 2010/2011 sėkmingai atliko Eleazaro vaidmenį „Žydėje“, pagrindinį vaidmenį „Otelo“, Turidą „Kaimo garbėje“, Kalafą „Turandote“ Rusijos, Baltijos šalių operose, Danijos karališkojoje operoje. Įsimintinas ir Edgardo vaidmuo „Liučijoje di Lamermur“. Solisto kūrybiniame metraštyje įrašyti pasirodymai daugybėje koncertų ir spektaklių, įvairiuose operos teatruose. Koncertinėje scenoje Vaidas Vyšniauskas atliko tenorui skirtas partijas Theodor Dubois „Septyni paskutiniai Kristaus žodžiai“, Rossini „Stabat Mater“, Verdi „Requiem“. Taip pat dainavo keliose oratorijose: Hendel „Messiah“, Malerio „Dainoje apie žemę“, Rachmaninov „Varpuose“ ir Veber „Requiem“.

Vaidas Vyšniauskas – ne naujokas ir Kana-

Nukelta į 9-ą psl.

PADĖKA

A†A

STASYS KUZMICKAS

iškeliauo amžinybėn 2015 m. gruodžio 11 d.

Nuoširdžiai dėkojame diakonui Kazimierui Ambrozaičiui už maldas laidotuvių namuose, kun. Aurelijui Kasparavičiui, OFM, už gedulines Mišias Prisikėlimo šventovėje bei palydėjimą į Šv. Jono lietuvių kapines. Nuoširdus ačiū visiems, atėjusiems palydėti tėvelį į paskutinę kelionę.

Ypatinga padėka Danutei Karnis, Nijolei Kliamaitienei ir Donatai Puterienei už suteiktą pagalbą ir paramą sunkiomis dienomis. Jūsų nuoširdumas palengvino mūsų liūdesį.

R. J. M. Kuzmickai

A†A

EUGENIJAI GAPUTIENEI

mirus, nuoširdžiai užjaučiame jos dukrą DAIVĄ su šeima –

Olga ir Jonas Statkevičiai

Ilgametei kūrybingai audėjai ir pirmininkei

A†A

ALDONAI VAITONIENEI

iškeliauvus Amžinybėn, prisimename jos išskirtinį įnašą išeivijos tautodailei ir reiškiamo nuoširdžią užuojautą jos šeimai bei artimiesiems –

Lietuvių tautodailės institutas

affiliated

TEIRAUKITĖS PAS MUS!

RICHARDAS ir RIMA DREŠERIAI

Affiliated Insurance Management Inc.

- ▶ visos draudimo paslaugos – namų, automobilio, komercinės, gyvybės
- ▶ konkurencinės kainos – pritaikysime planą Jūsų reikmėms
- ▶ dėmesingas patamavimas, lietuviškai arba angliškai

905-845-4201 ♦ 1-888-384-4444

www.affiliatedinsurance.ca ♦ rickd@affiliatedinsurance.ca
344 Lakeshore Road E., Suite A, Oakville, ON L6J 1J6

SMITH MONUMENT CO. LTD

(nuo 1919 metų)

- ▲ Gaminame paminklus, bronzines plokštes, atminimo lenteles.
- ▲ Puošiame lietuviškais ornamentais pagal klientų pageidavimus.
- ▲ Patamaujame lietuviams daugiau kaip 20 metų.
- ▲ Garantuojame aukščiausios kokybės darbą.

Skambinti tel. (416) 769-0674

Adresas: 349 Weston Road
(tarp Eglinton ir St. Clair)
Toronto, Ontario M6N 3P7

Turner & Porter

LAIDOTUVIŲ NAMAI

TORONTE, ETOBICOKE
ir MISSISSAUGOJE

Džiaugsmingų šventų Kalėdų linki Maironio mokyklos pentokai

ŠVENTĖ MOKYKLOJE

Toronto Maironio mokykloje Kalėdų Eglutės šventė, suplanuota Janinos Dzemionienės bei etnografijos mokytojos Violetos, ir šiais metais buvo skirta kūdikėliui Jėzui. Kiekviena klasė savo pasirodymą pavadino dovana ir mokėsi, repetavo, kad ji būtų kuo gražesnė. Mokyklos salėje susirinkus žiūrovams, programą pradėjo kalėdinius klasės pusryčius baigę aštuntokai, padeklamavę posmų ir atnešę dėžes dovanų, kuriose buvo... dainos. Tiksliau, ten buvo užrašytos klasės, kurios viena po kitos dainavo savo dovanas. Beveik visos dainos – kalėdinės, verstos iš kitų kalbų, visiems gerai žinomos. Kai kurias išsivertė pačios mokytojos. Pirmokų mokytoja Vida Kairienė, klasėje turinti tik tris mokinius, sugebėjo visus tris išmokyti pačios sukurtą dainą *Esame trys karaliai*. Mažiukams į pagalbą atėjo aštuntokės Aistė ir Aleksytė, ir orkestras, kuriame grojo pačios mokytojos abu sūnūs Linas ir Lukas bei Džiugas Nausėdas. Darželinukai suko ratelį, kuriame šoko labai gražūs žvėreliai: kailiniuotas vilkas, labai puošni lapė, o septintokai nykštukai ruošė dovanas vaikams. Ketvirtokai piemenėliai dainavo Z. Gaižauskaitės eilėraštį *Geroji žemele, parodyk man kelią* ir kalbėjo apie spalvas. Antrokai dovanojo dainą *Kalėdų rytas* ir ratelį *Kalėdinė*

eglutė, trečiokai – *Mes girdėjom angelus*, penktokai savo daina palinkėjo džiaugsmingų šventų Kalėdų, o šeštokai lietuviškai padainavo visiems žinomus *Varpelius*. Vyriausieji, liuanistinių kursų mokiniai, padainavo autentišką lietuvių liaudies kalendorinių apeigų dainą *Kalėda Kalėda*. Visoms klasėms (išskyrus septintokus) muziką rinko ar pati įgrojo mokyklos muzikos mokytoja Vilija Špakauskienė.

Po vaikų programos į salę atėjo Kalėdų senelis, kiekvienam padovanojęs po maišiuką saldumynų, ir kas norėjo, galėjo su juo, šventiškai aprėdytu, nusifotografuoti.

Kadangi Kalėdos – kūdikėlio Jėzaus gimimo diena, jaunesniųjų darželio mokytoja Janina Dzemionienė į salę atėjo su mokyklos Tėvų komiteto paruoštu tortu ir juo vaišino visus mokinius bei salėje buvusius žiūrovus. Tėvų komiteto nariai kiekvienam mokiniui padalino sulčių, ir toliau švęsti gimtadienio, pasidalinant kalėdaičiais, mokiniai ėjo į savo klases.

Tėveliai gi, pasilikę salėje, ieškojo laimingų skaičių savo pirktuose bilietuose. Laimingųjų bilietų savininkai namo išėjo, nešini laimėjimais.

R.Ž.

Kalėdinė popietė

Mes, Toronto Lietuvių Namuose kalėdinės popietės “Uždekim Kalėdų šviesas” dalyviai – arti šimto vaikų, tėvų ir senelių, lig šiol gyvename smagios šventės prisiminimais. Praėjusių metų gruodžio 6 d. popietę mus, susirinkusius į Didžiąją salę, sutiko puošni eglė, šventiškai papuošta salė. Ir mažiesiems labai tiko tradicinė puošmena – elnių ar briedžių rageliai, kiekvienas jais mielai pasipuošė. Įvairi popietės programa neleido nuobodžiauti niekam. Visus išjudino Kalėdų senelio (E. Jakubauskas) išmonės, virve traukiant iš “šulinio” Teletabį (P. Jakubauskas, jns.). Nepavyko ir klastūnės Lapės (A. Jakubauskienė) išdaigos ir apgavystės: vaikučiai ją budriai saugojo. Prisikėlimo parapijos jaunų šeimų sekcijos (vad. A. Karkaitė – Verbylienė) Kiškučių klubo vaikučiai surengė žaismingą skaičiavimo pamokėlę. Būta ir rimtesnių akimirų. Visi susikaupę iš klausė svečio iš Lietuvos, Lietuvos kariuomenės kapeliono R. Butkevičiaus palaiminimo vaikams ir jų tėveliams bei seneliams. Muzikos programą atliko jaunosios pianistės Viktorija de Iuliis ir Laura Rėkutė. Kaip

Kalėdinė popietė šeimai

ir kasmet, nesibaigianti vaikų eilutė rikiavosi prie dailininkės Jurgos Šaudienės stalo, o nuo jo nueidavo neatpažįstamai pasikeitę – spalvingais veideliais, išmargintais pagal pageidavimus – drugeliais ar tiesiog spalvingais raštais, paversiti mėgstamų pasakų personažais. O kas galėjo atsispirti Rūtos Snowden kvietimui skaniojoje

dirbtuvėlėje patiems papuošti savo kalėdinius sausainius?! Netrukio ir lietuviškų žaidimų, ratelių, kuriuose sukomes visi – dideli ir maži kalėdinės šventės dalyviai. Kalėdų senelis apdovanojęs visus šventės mažuosius, atsiveikino iki kitų metų. O mes norime paprašyti šios popietės organizatorių LN visuomenines veiklos komisijos (vad. G. Kobelskienė) – daugiau panašių renginių visai šeimai. Taip gera pabūti kartu.

Dalyvė, ntr. K. Strumkis

MARGUTIS Parcels

48 Hamptonbrook Dr., Toronto, ON, M9P 1A1

PARCELS TO LITHUANIA

For free pick up in your area call VIKTOR at

Tel: (416) 233-4601

For pick up in Wasaga call PETRAS at

Tel (905)-383-1650

OR EMAIL TO: pysanka.inc@gmail.com

Lietuvių diena Air Canada centre, arba iš Utenos tiesiai į NBA

Praėjusių metų gruodžio 20 d. Air Canada centre žaidė Toronto Raptors ir Sacramento Kings krepšinio komandos. Torontas pralaimėjo. J. Valančiūnas nežaidė. Gal todėl pralaimėjo?

Šios rungtynės svarbios tuo, kad būtent tą dieną vyko Lietuvių diena, ir į 19,000 žiūrovų areną susirinko nemažai lietuvių. Jie galėjo susitikti salėje ar pirkdami kukurūzų spragučius arba alų – kaipgi lietuvis be alaus? Galėjo ir išvysti vienas kitą ekrane. Jus atpažinti buvo lengva: trispalviai rūbai, užrašai ant jų "Lietuva", prieš varžybas gauti marškinėliai, ant kurių parašyta Lietuvių diena 2015.

Varžybos prasidėjo Amerikos ir Kanados himnais, kuriuos jau ketvirtį metų iš eilės Lietuvių dienos proga a capella giedojo Lietuvos Kankinių parapijos vaikų ir jaunimo choras "Gintarėliai", vadovaujamas muzikės D. Grigutienės. Ji, būdama labai griežta savo choro dainavimo vertintoja, tą vakarą šypsojosi: mažieji dainininkai

Lietuvių diena Air Canada centre – Raptors krepšininkas Jonas Valančiūnas su tautiečiais

dienos Raptors varžybas.

Per pertrauką žiūrovams šoko lietuvių tautinių šokių ansamblis "Gintaras", vadovaujamas Romo Jonušonio, ir jų tautiniai rūbai dar labiau išryškėjo Raptors arenos fone, ir širdį glostė tautinė melodija, retai girdima šiame centre, ir akį džiugino reginys, tik kartą per metus matomas

t.t. Į pirmąjį klausimą teisingai atsakė bene pusė susirinkusiųjų, bet dovana visai netikėtai atiteko krepšinininko kraštietei, taip pat uteniškei, Vilijai, kurios sesuo buvo vidurinės mokyklos mokinio Jono Valančiūno lietuvių kalbos mokytoja.

– Didžiuojusi juo. Smagu, kad mano kraštietis. Aš gi vasaras praleidžiu Utenoje. Man ir namų parodė, kurį jis mamai pastatė... Kur tai matyta, iš Utenos – tiesiai į NBA. Man jis – savotiškas Utenos didvyris. Jeigu reikės jo mažąjį sūnelį groti pamokyti – tai mielai, – sako iš Utenos kilusi torontiške muzikė Vilija Špakauskienė.

Žiūrovams rūpėjo, kada Jonas Valančiūnas vyks į Lietuvą, kur valgys Kūčias, ar krepšinininku augina mažą sūnelį. Tai buvo labiau šmaikštus negu rimtas pasikalbėjimas, arba abipusis pasiklausinėjimas, kurio metu visą laiką blyksėjo fotoaparatai ir švietė šypsenos. Mažesnieji gerbėjai norėjo nuotraukų su krepšinio žvaigžde, autografų ant marškinėlių. Tikriausiai visiems pasisekė. Po pokalbio išimties tvarka himnus prieš varžybas giedojęs "Gintarėlių" choras galėjo nusifotografuoti su Jonu Valančiūnu.

Žinoma, jis ir yra didžiausia priežastis, kodėl tiek lietuvių suvažiavo į Air Canada centrą. Jie juo didžiuojasi ir džiaugiasi, kad jam sekasi ir kad sugijo jo pirštas, sužeistas praeitų metų lapkritį, ir kad jis jau gali žaisti.

R. Žemaitytė

Anapilio parapijos vaikų choras "Gintarėliai" su krepšinininku Jonu Valančiūnu

užduotį atliko be priekaištų ir todėl, baigus himnus, žiūrovai juos įvertino gausiais plojimais. Šiais metais "Gintarėliai" gavo leidimą įrašyti savo giedojimą, tad bet kas gali pasiklausyti jų įrašo YouTube.

Kartu su Raptors krepšinininkais himnų metu arenoje stovėjo sporto klubo Anapilis (pirmininkas Pranas Vilkelis) jaunieji nariai. Jie taip pat pasitiko krepšinininkus, po pertraukos grįžtančius į žaidimo aikštelę. Beje, šio klubo jauniems žaidėjams J. Valančiūnas padovanojo bilietų į gruodžio 22

arenoje, kur įprasta matyti sportininkus, besivaikančius krepšinio kamuolį arba ledo ritulį.

Po varžybų su lietuviams susitikęs komentatorius Leo Rautins, beje, kalbantis ir lietuviškai, atėjo su Jonu Valančiūnu, kurio žmona Eglė šypsodamasi laukė ant suoliuko, stebėdama vyro bendravimą su tautiečiais. Lietuvis krepšinininkas, pateikęs klausimų ir įsitikinęs, kad ir Kanadoje lietuviai apie jį šį tą žino, dovanų davė atsakiusiems, kokiam mieste jis gimęs, kokio dydžio jo batai ir

Kanados Lietuvių Lithuanian Canadian Fondas Foundation
1 Resurrection Rd. Toronto ON M9A 5G1
Tel: 416-239-9889
klfondas@on.albn.com

Organizacijos, įteikite 2016m. prašymus iki vasario 16d.

REMKIME LIETUVYBĖS VEIKLĄ IR IŠLAIKYMĄ!

Prisiminkime mūsų fondą gyvybės draudimuose, bei savo testamentuose.

KLF pastoviai remia Tėviškės žiburius

Įnašams išrašome pakvitavimus pajamų mokesčių sumažinimui

Air Conditioning & Heating

Oro vėsinimo ir šildymo sistemų

PATIKRINIMAS • IŠVALYMAS • PAKEITIMAS

Skambinti R. Jareckui
Tel. 416-825-3328

Namą ar butą perkant, parduodant Jums sąžiningai patarnaus ir patars

DAIVA DALINDA

B.A. broker

Įstaigos – 416-236-1871
Namų – 416-763-7297

Tinklapis: www.dalindateam.com

NEMOKAMAS ĮKAINAVIMAS. PO 30 METŲ PATIRTIES, PADĖKOJANT LIETUVIAMS, SPECIALI NUOLAIDA

BRACES FOR CHILDREN AND ADULTS

ELITE Invisalign Providers

Dr. Sky Našlėnas
Certified Orthodontist
Associate Staff at the Hospital for Sick Children

SW corner of Bloor and Royal York Rd.

www.RoyalYorkOrtho.com

tel. 416 207-0885

Jei norite pirkti ar parduoti namą, ar gauti informaciją, prašau man paskambinti. Prižadu mielai ir sąžiningai patarnauti.

Lina Kuliavienė

2320 Bloor Street West
Toronto, Ontario M6S 1P2

Tel. (416) 762-8255 Fax. (416) 762-8853

SVEIKINAME

mielus tautiečius, savo artimuosius, gimines, draugus, pažįstamus, jų šeimas Kristaus gimimo ir Naujųjų metų proga –

Teresė POVILAUSKIENĖ ir šeima,
Hamilton ON

Irena ZUBIENĖ ir šeima,
Hamilton ON

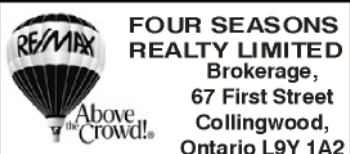

LINA TAYLOR
Sales Representative

Jeį galvojate pirkti ar parduoti namą ar butą, skambinkite ir aš mielai jums padėsiu

Tel. 416-574-4717 (nešiojamas)
416-236-6000 (įstaigos)

Lina-Taylor@hotmail.com
www.suttonwestrealty.com

Angelė Šalvaitytė, B.A., Broker
pirkimo ir pardavimo atstovė.
Ji mielai jums patarnaus.
705-446-6428

705-445-8500 ext 251
Elektroninis paštas:
angiesalvaitis@icloud.com

